

Brod na Muri v Sladkem Vrhu

Vzpodbujanje druženja in zdravega načina življenja

Avtorji: Nino Dvoršak, 9. b
Tamara Friš, 9. b
Aleš Perko, 9. a
Patric Rajšp, 9. a
Tamara Šauperl, 9. a
Uroš Vajnhandl, 8. b

Mentorica: Lidija Grubelnik

Lektorica: Vanja Jesenek

Zahvala

Avtorji naloge bi se radi zahvalili vsem, ki ste nam pomagali pri nastajanju turistično raziskovalne naloge. Posebna zahvala je namenjena mentorici Lidiji Grubelnik in učitelju tehnike, Andreju Velikonja, ki sta žrtvovala veliko prostega časa za nas in nam pomagala pri nastajanju naloge ter turističnega produkta.

Brod na Muri v Sladkem Vrhu

Povzetek:

Kraj Sladki Vrh je majhen obmejni kraj, ki leži tesno ob reki Muri in se lahko ponosno pohvali z enim zadnjih in najbolj vzdrževanih ter uporabnih brodov v Sloveniji. Naš kraj večina ljudi pozna samo po industriji toaletnega papirja, zelo malo ljudi pa ve, da nam prav brod na Muri v Sladkem Vrhu že od nekdaj predstavlja pomembno povezavo z Evropo in bogatenje prijateljskih vezi s sosedi Avstrijci. Cilj naše raziskovalne naloge je povečati prepoznavnost kraja po brodu na Muri in ohranitev njegove vloge. Brod nam predstavlja tako turistično točko kot tudi medkulturno povezovanje, vzpodbujanje zdravega načina življenja in ohranjanje narave. Prav ohranitev aktivnega broda na Muri v Sladkem Vrhu bo morda pripomogla k preprečitvi grobih posegov v strugo reke in s tem uničenje številnih habitatov za rastline in živali v in ob njej.

V ta namen smo izdelali turistični produkt – model broda s kolesarjem. Ob tem je nastala potreba po izdelavi zloženke z zarisano kolesarsko in pešpotjo ob reki Muri, ki vodi skozi naš kraj in sosednje kraje, čez most na reki, po avstrijskem obrežju Mure ponovno nazaj na brod. Pomislili smo tudi na turistično ponudbo ob njej in naravne ter kulturne znamenitosti. K temu je treba dodati še ustrezne turistične oglasne table na mestih, kjer ljudje postojijo, in izposojevalnico koles ob samem brodu.

V sklopu projekta smo se povezali s predstavniki krajevnega turističnega društva, predstavniki občine in krajevne skupnosti. Obiskali smo gostince, turistične kmetije, upravljavca broda in brodarja. Ugotovili smo, da so aktivnosti turističnega društva v kraju vsako leto manjše, kar gre pripisati tudi mačehovskemu odnosu občine do turizma.

Zelo pomembno je z ustrezno tablo ob cesti krajane in obiskovalce Sladkega Vrha opomniti na brod ter predvsem krajane obvestiti o prireditvah, ki so povezane z brodom, kolesarjenjem in pohodništvom ob Muri. Kolesarji in pohodniki bi lahko izkoristili pristno domačo hrano ob načrtanih poteh, ki jo ponujajo kmetje in gostinci. Ker sta poti za kolesarje in pohodnike speljani tudi po avstrijski strani, bi k rekreiranju in druženju pritegnili še sosede čez mejo, ki so znani kot dobri gurmani in s tem še dodatno oživili in obogatili turizem v kraju oziroma občini.

Ključne besede: brod na Muri, Sladki Vrh, kolesarjenje, pešpot, turistična ponudba.

Ferry on river Mura in Sladki Vrh

Abstract:

Sladki Vrh is small border town, which lies closely next to river Mura and it can proudly praise with one of the last and most reliable and dependent ferries in Slovenia. Most people know our town only by paper industry, not so many of them know, that ferry on river Mura presents an important connection to rest of Europe and keeping tight friendship ties to our neighbours in Austria. Goal of our research is to expand awareness of town Sladki Vrh in which ferry lies and remaining of its task. Ferry presents not only a tourist attraction, but also international connection, increasing of healthy living and preservation of nature. Keeping this ferry can even prevent harsh interferences in riverbed of Mura, which would cause destruction of many habitats for animals and plant in and around river.

For this purpose we made a tourist model of ferry with bicyclist. Bicycling is a main sport that is keeping ferry up and running. Along it we found a need of making brochure, in Slovene and German language, with designated cycling path and footpath along river Mura, our town, neighbour villages, over bridge, on Austrian bank back to ferry. We haven't forgotten on tourist offer along path and natural and cultural remarkableness. We have to add bilingual tourist advertisement boards on stops along the way and bike-lender.

In this project we have connected with local tourist association and commune. We have visited restaurants, tourist farms, manager of ferry and ferryman. We discovered that activities in our town are smaller every year, which can be designated to low interest of tourism.

It's important that we remind visitors and residents along path with a board next to main road, which lies near ferry and to notice residents about shows, that are linked to ferry, cycling and marches along river Mura. Sportsmen could also enjoy in home cooked food by path from local farms and restaurants. As path is lead through Austria, we could invite them also to join us in recreating and hanging out, not to mention, that they would increase variety and they would revive tourist offer.

Keywords: Ferry on river Mura, Sladki Vrh, cycling, footpath, tourist offer.

KAZALO

1. Uvod	1
2. Teoretični del.....	2
2.1 Opredelitev virov uporabljenih v raziskavi	2
2.2 Zgodovina broda.....	2
2.3 Prireditve povezane z brodom v Sladkem Vrhu in Muro.....	4
3. Raziskovalni del	5
3.1 Namen in cilji raziskovalne naloge	5
3.2 Izdelava turističnega proizvoda	6
3.3. Kolesarska pot in pešpot.....	8
3.4. Turistična ponudba naših krajev	13
3.6. Promocija in trženje turističnega produkta.....	14
4. Zaključek	16
Literatura	17
Priloge	18

1. Uvod

Naš kraj je tesno povezan z reko Muro in brodom na njej, ki je eden zadnjih delujočih brodov na Muri. Zdi se nam zelo pomembno, da bi reko in brod na njej ohranili v obstoječi podobi. To bi lahko omogočili s pestrimi turističnimi aktivnostmi, povezanimi z njima. Žal je naš kraj po turizmu slabo poznan. Zelo malo prireditev je organiziranih pod okriljem krajevnega turističnega društva in še te so slabo oglaševane in obiskane. Zanimivo je, da ima turistično društvo našega kraja ime Brod. Vsa leta njegovega obstoja pa svojega imena ni ustrezno promoviral. Kraju manjka turistično informacijska točka, kjer bi obiskovalec našel pomembne informacije o kraju in njegovi turistični ponudbi. Smo del velike Evrope in domače kulturne spomenike bi lahko bolje predstavili in privabili številne turiste, ki jim je domača pristnost velikega pomena. Da bi brod in njegova vloga ne zamrla, je treba krajanom in obiskovalcem ponuditi aktivnosti, povezane z brodom in okolico, ki bodo popestrile dogajanje v kraju, izboljšale naše medčloveške odnose, hkrati pa pripomogle k zdravemu načinu življenja ljudi in ohranjanju narave.

Letošnja tema festivala Turizmu pomaga lastna glava nas je vzpodbudila, da bi lahko na preprost način z majhnimi koraki začeli oživljati turizem v kraju. Zato smo se odločili za izdelavo makete broda s kolesarjem, ki bi lahko bil v prvi vrsti darilo povabljenim gostom občine Šentilj, hkrati pa bi predstavljal aktivnosti, povezane z brodom, predvsem kolesarjenje. Seveda je pomembno informiranje ljudi o dogodkih, ki so povezani z brodom in Muro ter kolesarsko in pešpotjo, ki vodi skozi naš kraj, v sosednjo Avstrijo in nazaj na brod. Ob tem pa ne smemo pozabiti na turistično ponudbo ob poti.

V nalogi na kratko predstavljamo brod in aktivnosti v kraju povezane z brodom, načrt turističnega produkta in pomen prej omenjenega turističnega proizvoda ter trženju naših idej, ki bi morale biti v prihodnje sestavni del turistične ponudbe kraja.

2. Teoretični del

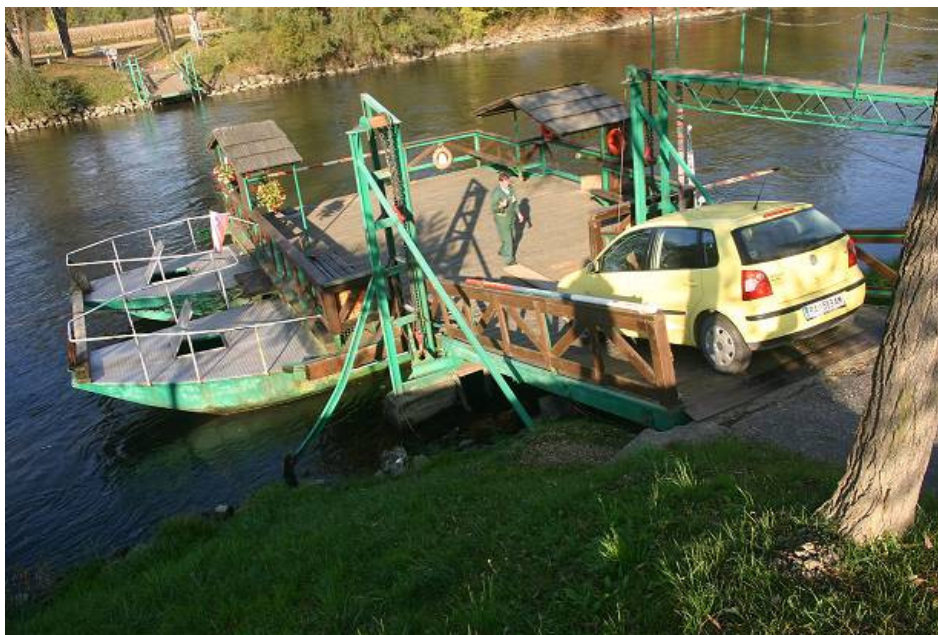
V teoretičnem delu naloge bi želeli najprej predstaviti vire uporabljene v raziskovalni nalogi. Nadalje bomo predstavili zgodovino broda, da bi lažje razumeli njegovo vlogo nekoč, danes in v prihodnosti. Predstaviti želimo tudi aktivnosti povezane z brodom in Muro, ki postajajo z leti vse bolj skromne.

2.1 Opredelitev virov, uporabljenih v raziskavi

V nalogi se nismo mogli zanašati na pisne vire, saj jih je o tej temi zelo malo. Najbolj so nam pomagali naši sokrajani: predstavnika turističnega društva Sladki Vrh, Valentin Pohorec in Vlado Marinič ter gostinka Ana Hrnčič. Podporo pri našem delu nam je izrazil tudi župan Občine Šentilj, Edvard Čagran. Valentin Pohorec, ki je upravitelj broda na Muri v Sladkem Vrhu, in Vlado Marinič, ki je zelo aktiven svetnik v občini in nekdanji predsednik turističnega društva v Sladkem Vrhu, sta nam podala največ dragocenih informacij. Gospod Pohorec je posodil tudi edino knjigo o Muri in življenju ob njej z naslovom Reka Mura [5]. Pregledali smo tudi spletne strani, a smo našli zelo malo podatkov o našem kraju, brodu in turistični ponudbi v naši občini [1, 2].

2.2 Zgodovina broda

Sladki Vrh je majhen obmejni kraj, poznan predvsem po industriji toaletnega papirja. Takšno predstavitev kraja lahko zasledimo tudi na spletnih straneh [1]. Zelo malo ljudi pa ve, da imamo v kraju enega zadnjih delujočih brodov na Muri (Slika 1). Brod na Muri v Sladkem Vrhu že od nekdaj predstavlja pomembno povezavo z Evropo in bogatenje prijateljskih vezi s sosedi Avstrijci. S sodobnimi cestnimi povezavami in gradnjo mostov čez reko je brod začel izgubljati pomembno vlogo v prometu čez reko.

Slika 1: Eden zadnjih delujočih brodov na Muri v Sladkem Vrhu.

Brod na Muri v Sladkem Vrhu je prevozno sredstvo že več kot 80 let. V preteklosti je bil edino sredstvo za povezovanje ljudi na obeh straneh reke. Uporabljali so ga lastniki zemljišč za prevoz pridelkov in lesa. Brod je prevozno sredstvo, sestavljen iz dveh ladij, dolžine 11 m in širine 3,5 metra, ter ene nosilne ploščadi. Z obema brežinama reke je povezan s prečno nosilno vrvmjo. Na mestu, kjer stoji še danes, je že več kot 150 let. Ker je leta 1919 postal mejni prehod, je vse do vstopa Slovenije EU v stavbi ob brodu bila tudi carina.

Prvotni brod je na žalost utrpel vojne posledice, saj so ga ob koncu vojne leta 1945 Nemci razstrelili. Tako je sedem let za tem čez reko vozila le ena ladjica. Zaradi vedno večjih potreb je bil med letoma 1948 in 1950 zgrajen nov brod. Leta 2000 so brod posodobili. Lahko se pohvalimo, da je sedaj najsodobnejši v Sloveniji.

Brod ni bil vedno zastonj, ampak so krajani morali plačevati brodnino. Od leta 2004 pa je vožnja čez brod za kolesarje, pešce in dvolastnike zastonj. Brodnino plačujejo še samo vozniki z motornimi vozili, ki pa jih je vse manj, izberejo raje pot čez most na Tratah. Danes ga uporabljajo predvsem izletniki in turisti, ki gredo čez ta mejni prehod. Če boste imeli željo popeljati se z brodom, vas bo upravljavec broda z veseljem popeljal čez reko in nazaj, s seboj morate imeti le osebni dokument.

2.3 Prireditve povezane z brodom v Sladkem Vrhu in Muro

Dogajanja, povezana z brodom in Muro, so maloštevilna in še ta so neprimerno oglaševana. Najodmevnejša in tudi najbolj obiskana prireditve je bila 1. maja 2004 ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Prireditve je potekala na visokem državnem nivoju, obiskalo jo je 4000 ljudi z obeh strani meje.

Po 1. maju je bil prehod meje z brodom ljudem prijaznejši in brezplačen za kolesarje in pešce. Kljub temu pa lahko opazimo, da se od leta 1994, odkar poteka v mesecu maju tradicionalno kolesarjenje od broda v Sladkem Vrhu do Trat, preko cmureškega mostu v Avstrijo in nazaj, omenjene prireditve udeležuje vedno manj ljudi iz naših krajev. Nekaj prireditve, ki so povezane tudi s kraji druge strani meje, je namenjenih izključno predstavnikom različnih društev, ki delujejo v kraju oz. občini. Te so: druženje vseh društev na brodu, pešačenje od Sladkega Vrha preko broda v Weitersfeld v Avstriji s piknikom in ribiško srečanje na obeh straneh Mure v septembru. Slednjih prireditve se udeležuje le peščica izbranih ljudi, saj krajani o tem niso obveščeni.

Odmevni prireditvi, pri katerih sodeluje tudi turistično društvo in poteka ob brodu, sta vsakoletno mednarodno likovno srečanje Paleta [3, 4] in Kultura na Muri z glasbenimi skupinami obeh strani meje. Ti prireditvi sta pod okriljem Javnega sklada za kulturne dejavnosti in s tem ustrezno medijsko podprti.

Na žalost smo ugotovili, da občina Šentilj enkrat letno v nizki nakladi izda zloženko s kulturnimi dogajanja v občini skozi vso leto, a zloženske ostanejo na policah krajevnih skupnosti v občini. O tem krajani niso obveščeni, do njih pa lahko dostopajo le v uradnih urah. Letos je turistično društvo krajanom priredilo zgolj novoletno srečanje na prostem z bogatim ognjemtom.

3. Raziskovalni del

V raziskovalnem delu naloge bomo v vsebinskih izhodiščih poudarili vlogo broda za Muro in kraj Sladki Vrh. Zato sta bila namen in cilj raziskave poiskati možnosti oživitve aktivnosti, povezane z brodom, izdelati turistični proizvod, ki bo promoviral kraj in hkrati vzpodbujal ljudi po druženju in aktivnem preživljanju prostega časa. Pri tem se je izkazala potreba po turistično informacijskih tablah v kraju in pripravi zloženke, ki bi krajanke in obiskovalce vodila po poti, povezani z brodom in turistično ponudbo ob njej.

3.1 Namen in cilji raziskovalne naloge

Cilj raziskovalne naloge je oživiti in obogatiti aktivnosti, povezane z brodom na Muri. Hkrati želimo narediti kraj prepoznaven po kulturni, zgodovinski in turistični znamenitostih, ki niso minljive. Pomembno je, da se ob reki ohranjajo naravni habitati za rastline in živali, zbirališča čiste pitne vode (mlake, mokrice, ribniki) in tudi kmetijske površine [5]. Morda bo prav turizem ob Muri pripomogel preprečiti morebitno gradnjo hidroelektrarn na Muri. Z njimi bi izgubili veliko habitatov rastlin in živali, rečna struga bi se bistveno spremenila in poplavela kmetijske površine ob njej.

Naša največja želja je ohranitev broda kot turističnega in kulturnega spomenika. To lahko dosežemo z njegovo promocijo v obliki turističnega produkta in bogatjenjem turistične ponudbe v povezavi z njim. Prvi korak k temu je storilo turistično društvo, ki se je leta 1992 registriralo kot Turistično društvo BROD Sladki Vrh [2]. Pot za naslednje korake bomo načrtali v tej raziskovalni nalogi in s tem pomagali oživiti in popestriti skromne turistične ponudbe kraja. Odločili smo se, da naredimo maketo broda s kolesarjem, simbolom našega kraja, ki predstavlja zgodovino kraja, povezanost ljudi obeh strani reke in držav Evrope in hkrati spodbuja k zdravemu načinu življenja. Ob tem se je izkazala potreba po izdelavi zloženke z zarisano kolesarsko in pešpotjo ob reki Muri, ki vodi skozi naš kraj in sosednje kraje, čez most na reki, po avstrijskem obrežju Mure ponovno nazaj na brod.

Pomislili smo tudi na turistično ponudbo ob njej in naravne ter kulturne znamenitosti. K temu je treba dodati še ustrezne turistične oglasne table na mestih, kjer ljudje stojijo, in izposojevalnico koles ob samem brodu.

3.2 Izdelava turističnega proizvoda

Turistični proizvod – maketo broda na Muri s kolesarjem na njem smo izdelali iz lesa in kovinske žice. Načrt, ki je podrobneje predstavljen v prilogi A, smo naredili skupaj z učiteljem tehnike, Andrejem Velikonja. Mere broda, ki smo jih dobili od skrbnika broda, Valentina Pohorca, smo pomanjšali v ustreznem merilu in narisali načrt (Slika 2).

Slika 2: Risanje načrta makete broda.

Po načrtu smo izrezali iz debelejšega lesa dve ladji, ki predstavljata spodnji del broda, iz veznih plošč in tanjšega lesa pa smo izdelali še ploščad broda, ograjo in nadstrešnici, ki stojita na ploščadi broda. Sidro broda smo naredili iz kovinske žice. Vse nastajajoče dele smo skrbno zlepili in maketo še na kocu obarvali v barvah realnega broda (Slika 3).

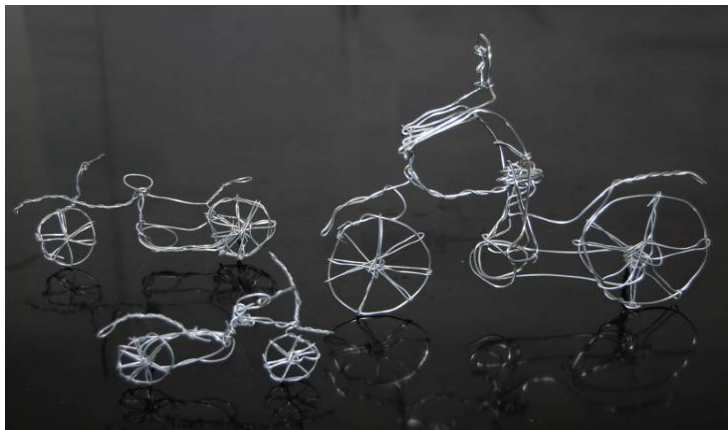
(a)

(b)

Slika 3: Izdelava turističnega proizvoda, broda. (a) Sestavljanje makete broda. (b) Barvanje makete broda.

Kolesarja, ki stoji na ploščadi makete broda smo izdelali iz žice s prepletanjem žice (Slika 4). Pri tem je Patric, ki je večina kolesarjev izdelal uporabil veliko domišljije in ročnih spretnosti. Makete in kolesarje smo izdelovali v času pouka tehnike in tehnologije in izbirnega predmeta Obdelava kovin ter v prostem času.

Slika 4: Žični modeli kolesarjev.

Končni izdelek turističnega proizvoda, broda na Muri, je prikazan na sliki 5. Iz slike je razvidno, da brod stoji na dveh ladjah, ki sta povezani z leseno ploščadjo, na kateri stojita dve nadstrešnici. Brod je opremljen tudi s sidrom, ki je pomembno za pritrjevanje broda ob obrežje reke Mure. Ker je brod v slovenski lasti, čeprav povezuje Slovenijo z Avstrijo, smo na brod pritrdili tudi slovensko zastavo, ki je pritrjena tudi na pravem brodu.

Slika 5: Končni izdelek makete broda s kolesarjem – turistični proizvod.

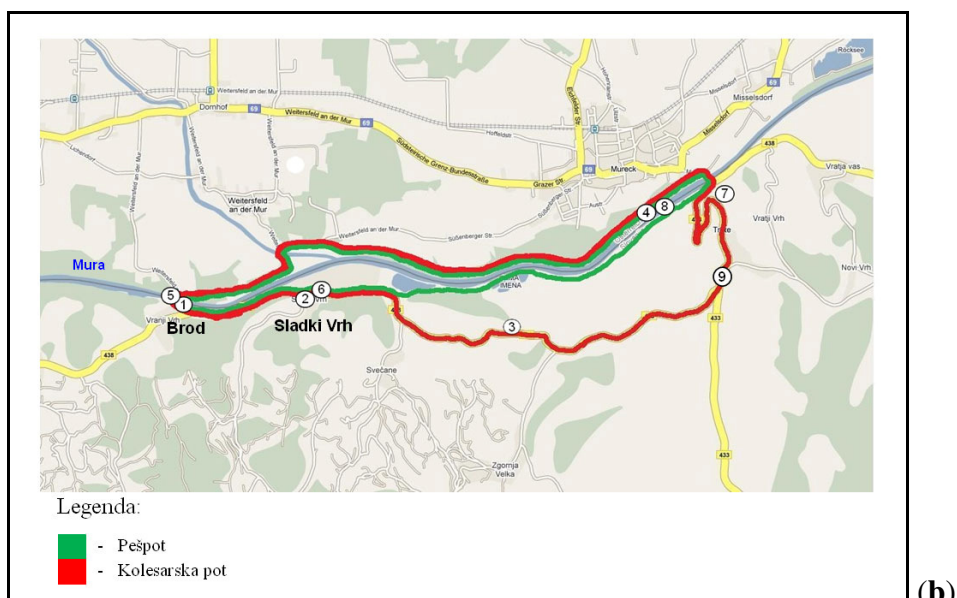
K temu izdelku smo izdelali še zloženko z zarisano kolesarsko in sprehajalno potjo s turistično ponudbo ob njej, kar bomo podrobneje predstavili v nadaljevanju raziskovalnega dela. Zloženka je zapisana v slovenskem in nemškem jeziku, saj si želimo, da bi k druženju in zdravemu načinu življenja vzpodbudili ljudi obeh strani meje.

3.3. Kolesarska pot in pešpot

Ob izdelavi turističnega proizvoda se je izkazala potreba po izdelavi kolesarske in pešpoti (priloga B in C). Obe poti (Slika 6), ki ju predstavljamo, nekaj krajanov že pozna, saj se z veseljem rekreirajo na njih. Naša želja je, da bi se tudi ostali krajanji in naši obiskovalci z veseljem sprehodili ali popeljali po teh poteh. Žal je urejenost kolesarskih poti pri nas v primerjavi s sosednjo Avstrijo zelo slaba. Naše kolesarske poti v večini vodijo po glavnih in regionalnih cestah, ki nimajo ustreznih označb za kolesarje in urejenih bankin, kamor bi se kolesarji lahko izognili avtomobilom. Kljub temu skozi naš kraj kolesari veliko ljudi, saj so Slovenske gorice geografsko zelo razgibane in dajejo čudovit pogled na vinorodne griče.

Da bi za popotnike poskrbeli tudi s turistično ponudbo ob predstavljenih poteh, smo označili točke, kjer se lahko ti okrepčajo ali si ogledajo katero izmed kulturno-zgodovinskih znamenitosti. Celotno turistično ponudbo ob poteh bomo podrobneje predstavili v naslednjem poglavju. Ob tem smo opozoriti tudi na pomanjkanje ustreznih označb ob poteh, tabel, smerokazov in neustrezno urejenost kolesarske poti, ki poteka večinoma po zelo prometni cesti.

Turistična ponudba:	Znamenitosti ob poti:	
① Okrepčevalnica Brod <i>gostinske usluge</i>	⑤ Brod v Sladkem Vrhu	<h2>Brod na Muri v Sladkem Vrhu</h2> <p><i>Spodbujanje druženja in zdravega načina življenja</i></p>
② Gostišče Perner <i>gostinske usluge</i>	⑥ Muzejski papirni stroj	
③ Kmetija Sirk <i>domače specialitete, prodaja vina</i>	⑦ Cmureški grad	
④ Bistro X <i>gostinske usluge</i>	⑧ Mlin na Muri	
	⑨ Petkov mlin	

Slika 6: Zloženska s kolesarsko in pešpotjo. **(a)** Legenda turistične ponudbe z znamenitostmi ob poteh. **(b)** Zemljevid kolesarke in pešpoti z označbami turistične ponudbe in znamenitosti.

Kolesarska pot bi se začela ob brodu na Muri, kjer stoji objekt policije, nekdanje carine, ki je kontrolna točka po uvedbi Shengenske meje, s sobo za brodarja in ob njej okrepčevalnica Brod (Slika 7).

(a)

(b)

Slika 7: (a) Objekt policije, nekdanje carina, s sobo za brodarja. (b) Okrepčevalnica Brod ob brodu.

Na tem mestu je informacijska tabla za kolesarje in pohodnike z vrisanimi potmi in pomembnimi objekti po celotni občini Šentilj (Slika 8). Lahko bi rekli, da je ta tabla dokaj nekoristna, saj vsebuje preveč podatkov in obsega preveliko površino za rekreacijske pohodnike in kolesarje.

Slika 8: Informacijska tabla, ki jo najdemo ob brodu seznanja popotnike, z vsemi možnimi potmi in gostišči v celotni občini Šentilj ob brodu.

Manjka turistično informacijska tabla z vrisano kolesarsko in pešpotjo iz omenjene točke, ob kateri bi bile označene turistične kmetije in pomembni kulturni spomeniki in bi vodila nazaj na izhodiščno točko. Hišico, ki služi brodarju kot zatočišče pred slabim vremenom in je bila v preteklosti namenjena obmejni policiji in carini, bi lahko namenili informacijskemu centru, ki ga kraj potrebuje. Zraven bi bilo treba urediti še izposojevalnico koles.

Od tod bi pot vodila skozi Sladki Vrh v Svečane, se povzpela na Zgornjo Velko, kjer bi bil možen prvi postanek za počitek in okrepčitev na kmetiji Sirk (Slika 9). Za kmetijo Sirk je križišče (Slika 10), kjer ena cesta vodi proti centru Zgornje Velke, Mariji Snežni, od koder je čudovit pogled na sosednje griče Slovenski goric, druga cesta pa nas vodi do Trat. Na tem križišču bi morala stati ustrezna tabla z oznako kolesarske poti in turistično informacijska tabla z vrisanimi možnimi kolesarskimi potmi in turistično ponudbo ob njej. Zgornja in Spodnja Velka sta kraja, ki se ponašata z bogato kulinarično ponudbo turističnih kmetij in vinogradništvu.

Slika 9: Turistična kmetija Sirk na Zgornji Velki.

Slika 10: Križišče na Zgornji Velki, ki levo zavije proti Tratam, desno pa do centra Zgornje Velke, k Mariji Snežni.

Na križišču na Tratah nas pot vodi po hribu navzdol, nazaj k reki Muri, kjer je most čez njo v sosednjo Avstrijo. Tudi na tem križišču cest je treba poskrbeti za tabla z oznako kolesarske poti in turistično informacijsko tabla z vrisanimi možnimi kolesarskimi potmi in turistično ponudbo ob njej. Na Tratah je moč videti kulturna spomenika Petkov mlin in Cmureški grad (Slika 11), na žalost le od zunaj, saj sta objekta zaprta za obiskovalce.

(a)

(b)

Slika 11: Kulturna objekta občine Šentilj, ki ležita ob regionalni cesti Sladki Vrh – Trate. (a) Petkov mlin na Tratah. (b) Cmureški grad na Tratah.

Zadnji del kolesarske poti poteka v sosednji Avstriji. Z mostu čez Muro v Cmureku zavijemo levo na kolesarsko pot. Pot je ustrezno označena, z oznako R 2, poteka tik ob reki Muri in je namenjena zgolj kolesarjem in sprehajalcem (Slika 12). Vodi nas nazaj do pristajalne ploščadi za brod na avstrijski strani, v Weitersfeldu, kjer brodarja pokličemo z zvoncem, da brod prepelje na avstrijsko stran in nas ponovno prepelje v Sladki Vrh.

(a)

(b)

Slika12: Kolesarska in pešpot v sosednji Avstriji, ki je tudi primerno označena. (a) Prikaz ustrezne oznake kolesarske poti. (b) Kolesarska in pešpot, ki se vije tik ob Muri.

Ob kolesarski poti bi bilo potrebno poskrbeti tudi za seznanitev s sprehajalno oz. panoramsko potjo ob Muri. Ta nas prav tako vodi od broda skozi naš kraj proti Tratam čez most v sosednjo Avstrijo in nazaj. Sprehajalna pot je za razliko od kolesarke poti na slovenski strani reke Mure tesno ob reki. Ker je to področje zaraslo z gozdom in avtomobilom nedostopno, lahko sprehajalec opazuje neokrnjeno naravo in se naužije svežega zraka (Slika

13). Učenci OŠ Sladki Vrh jo prehodijo večkrat letno v okviru športnih dni, projektov »Hura prosti čas« in »Veter v laseh«.

Slika 13: Del sprehajalne poti od broda do Trat in nazaj.

Tako kolesarska kot pešpot, ki smo ju izbrali in načrtali sta delno odvisni tudi od vremenski pogojev in letnega časa. Obe poti sta zaokroženi celoti, povezani z brodom čez Muro, katerega plovba je odvisna od vodostaja reke in podnebnih razmer. Brod od 16. novembra do 14. marca naslednjega leta ne obratuje. V tem času ga povlečejo na brižino reke. Lahko pa kolesarji in pešci kljub temu izkoristijo sončne dni za rekreacijo na teh poteh.

3.4. Turistična ponudba naših krajev

Ob pripravi turističnega proizvoda z zloženko se je izkazalo, da je potrebno ljudi opomniti tudi na turistično ponudbo v našem kraju in poteh po katerih bi jih vodili z zloženko. Naša občina leži v osrčju Slovenskih goric, ki se ponašajo z bogato kulturno zgodovino in dobrosrčnostjo ljudi, ki radi sprejmejo in pogostijo vsakega popotnika. Žal je turistična ponudba pri nas skromna in zelo slabo predstavljena. Za boljše oglaševanje bi morali poskrbeti s turističnimi tablami, zloženkami in internetno stranjo na kateri bi bila predstavljena vsa turistična ponudba. S tem bi turiste seznanili kje in kaj lahko ponudimo.

Kulturne znamenitosti, ki jih lahko najdemo v naših krajih v večini zanemarjeno tonejo v pozabo, gostinska ponudba je skromna, veseli pa smo lahko oživljanja turističnih kmetij in vinotočev.

Ob brodu v Sladkem Vrhu se lahko okrepcamo v Okrepčevalnici Brod, ki je odprta v času delovanja broda. V centru Sladkega Vrha sta gostilni Perner in Nikl. Gostilna Perner ima tudi zgodovinski pomen. Je najstarejša hiša v kraju in na njenem pročelju si lahko ogledamo

spominsko ploščo Osvobodilne fronte iz druge svetovne vojne. V kraju je razstavljen tudi star papirni stroj iz Palome. Nekaj kilometrov iz Sladkega Vrha proti Tratam se nahaja Turistična kmetija Sirk, le nekaj sto metrov naprej pa Bistro X. Svojo pot lahko nadaljujemo proti Zg. Velki, kjer ob gasilskem domu stoji gostilna Jurček, v samem centru kraja pa najdemo gostilno Snežinka in galerijo Gabrijela Kolbiča, ob kateri je tudi prečudovita poročna dvorana in zelo stara cerkev Marije Snežne. Na trgu najdemo tudi star vodnjak, v katerega je vklesan verz Toneta Kuntnerja: *»Ne boš odšel lačen, ne boš odšel žejen, človek popotni z Marije Snežne. Tu se naužiš lepote in mira, napiješ resnice iz čistega vira.«*

Na Sp. Velki, dva kilometra od centra Velke, je na kmetiji Perko prodajajo vino, dva kilometra naprej od te kmetije pa se nahaja vinotoč Draier. Po nekaj minutah hoje smo pri konjeniškem klubu Polo. Znana je tudi kmetija Rajšp, kjer Turistično društvo Klopotec vsako leto prireja kresovanje in tekmovanje v košnji. Nazadnje se še lahko ustavimo pri gostišču Fifolt na Zg. Gradišču.

Če nadaljujemo pot proti Tratam, lahko tik ob cesti zasledimo tudi dva pomembna kulturna spomenika: Petkov mlin in Cmureški grad. Žal si ju lahko ogledamo le od zunaj. Če skrenemo malo iz začrtane poti, se lahko ustavimo na Zg. Dražen Vrhu in si ogledamo Etnološko zbirka Methans ali se nasitimo in odžejamo na Turistični kmetiji Marič in vinotoču Zver.

Nekaj od tega si lahko ogledamo, če zavrtimo svoja kolesa ali pa se kar peš odpravimo po poti ob reki Muri. Veseli vas bomo.

3.6. Promocija in trženje turističnega produkta

Ideja za turistični produkt je bila vseč županu, krajevnemu turističnemu društvu, predstavnikom krajevne skupnosti in turističnim kmetijam ob predstavljeni kolesarski poti. Od ideje do izdelka, njegove promocije in prodaje pa je naporna pot. V kraju nimamo turistično informacijskega centra, tudi turistično društvo ne razpolaga z zadostnimi denarnimi sredstvi za promocijo in izdelavo predlaganega turističnega produkta z zloženkami in izdelavo ter postavitvijo ustreznih tabel s turistično ponudbo ob poteh.

Maketo broda in kolesarja, ki smo ju izdelali v šoli, bi lahko v prihodnje s finančno pomočjo občine Šentilj izdeloval Varstveno delovni center Polž Šentilj. Maketo bi lahko prodajali v hišici policije, ki služi tudi brodarju in stoji tik ob brodu. Cena zanju bi lahko bila v višini stroškov izdelave. Zloženka, ki je spremni del turističnega produkta, bi morala biti

brezplačna. Njeno grafično podobo bi lahko še izboljšali in jo natisnili, za kar bi se dogovorili z lokalno tiskarno. Zloženko kot tudi informacijske table s turistično ponudbo bi lahko delno financirali tudi gostinci in turistične kmetije ter turistična društva sosednjih krajev, saj so namenjene promociji prav njih. Del denarja bprispevala občina, ki bi se morala tudi potegovati za evropska sredstva. Evropa s svojimi finančni skladi vzpodbuja dejavnosti, ki krepijo povezovanje ljudi različnih evropskih držav in medkulturnost.

Oglaševanje turistične ponudbe kraja, predvsem kolesarjenja in pohodništva v povezavi z brodom, bo potekalo preko nastajajočih spletnih strani lokalnega turističnega društva, spletnih strani lokalnega občine Šentilj in sosednje občine v Avstriji, lokalne televizije, lokalnega časopisa, spletnih strani šole in letakih ob začetku kolesarske sezone, konec meseca aprila.

4. Zaključek

Brodovi na slovenskih rekah z leti izginjajo, le malo od njih je še aktivnih tako, kot je naš brod v Sladkem Vrhu. Nanj smo zelo ponosni, saj je že leta povezovalac z Evropo. Zavedamo se, da se tudi z njim ohranja naravna podoba reke, ki bi jo nekateri želeli izkoristiti za gradnjo elektrarn. Ljudem moramo brod predstaviti kot kulturni in turistični spomenik našega kraja, ki povezuje ljudi obeh straneh meja in jih vzpodbuja k zdravemu načinu življenja. Prav zato smo se odločili izdelati turistični produkt – maketo broda s kolesarjem, zloženko v slovenskem in nemškem jeziku, na kateri sta zarisani kolesarska in pešpot, ki vodi iz Sladkega Vrha do Trat, v sosednjo Avstrijo, ob obrežju Mure do broda in čez Muro ponovno v Sladki Vrh. Na teh poteh se lahko popotnik naužije narave in hkrati ogleda turistične spomenike ali okrepča na eni izmed turističnih kmetij.

Med pripravo naloge smo ugotovili, da krajani brod premalo cenimo in promoviramo. Žal nas večina ljudi pozna po industriji v kraju. Popotnik, ki pride v naš kraj, ne sreča table, ki bi ga vodila k brodu. Krajevno turistično društvo, ki se imenuje po brodu, iz leta v leto prireja vse manj prireditev v kraju. Mačehovski odnos do turizma kaže tudi občina, ki do sedaj pobudam občinskih veljakov še ni prisluhnila. Veliko je za postoriti. Menimo, da bi lahko tudi učenci OŠ Sladki Vrh veliko pripomogli k temu. Da ne bomo ostali le polni upov, si želimo, da nam na začrtani poti pomagajo vsi tisti, ki so nam do sedaj prisluhnili in nas podpirali v našem delu.

Verjamemo, da bomo v novo poletno turistično sezono stopili z vsaj eno uresničeno idejo: postavitve tabel o brodu in ustreznih kolesarskih oznak ob cesti, postavitve turistično informacijskih tabel ob poteh, kamor vabimo krajane in obiskovalce, sprejetje makete broda s kolesarjem kot turističnega produkta, katerega izdelavo bo podprla občina in se bo prodajal v objektu, ki je namenjen tudi brodarju, izdelava zloženke s kolesarsko in pešpotjo v slovenskem in nemškem jeziku, ter povečanje aktivnosti turističnega društva v našem kraju, ki bi pripomogle k promociji kraja, broda in večjem druženju ljudi obeh strani meje reke Mure.

Literatura

1. http://sl.wikipedia.org/wiki/Sladki_Vrh (povzeto: 26. 10. 2008)
2. http://www.sentilj.si/sl/stran.asp?id_meta_type=72&id_informacija=299
(povzeto: 26. 10. 2008)
3. Krajnc, A. (2006). Reka življenja: Paleta 2006, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava, Pesnica pri Mariboru.
4. Krajnc, A. (2007). Pomniki slovenske kulturne dediščine ob Muri: Paleta 2007, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava, Pesnica pri Mariboru.
5. Balažič, J. (2003). Reka Mura, Franc-Franc, Murska Sobota.

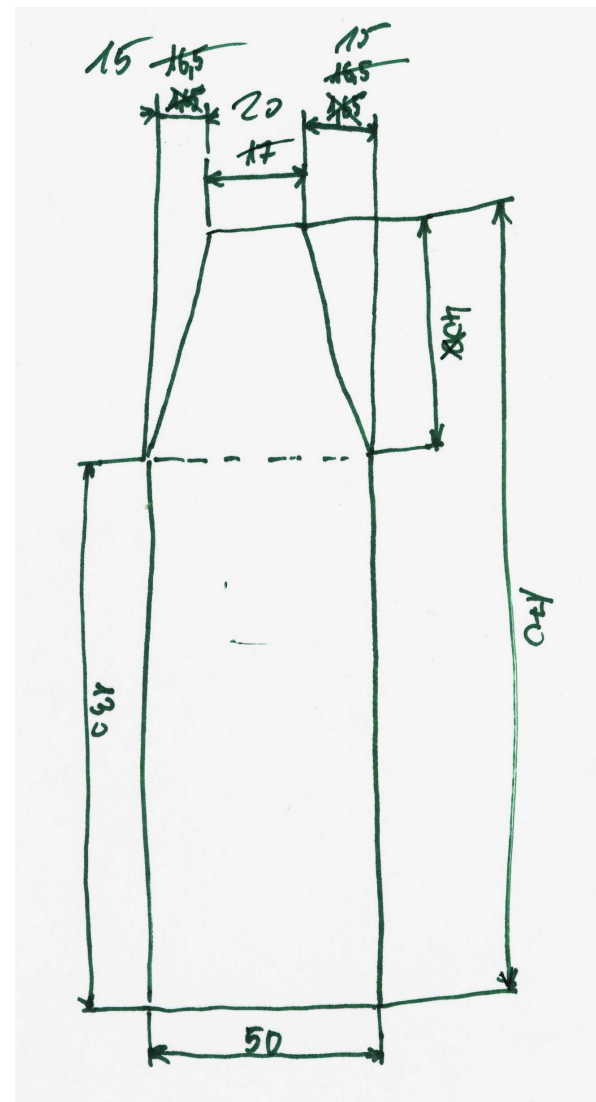
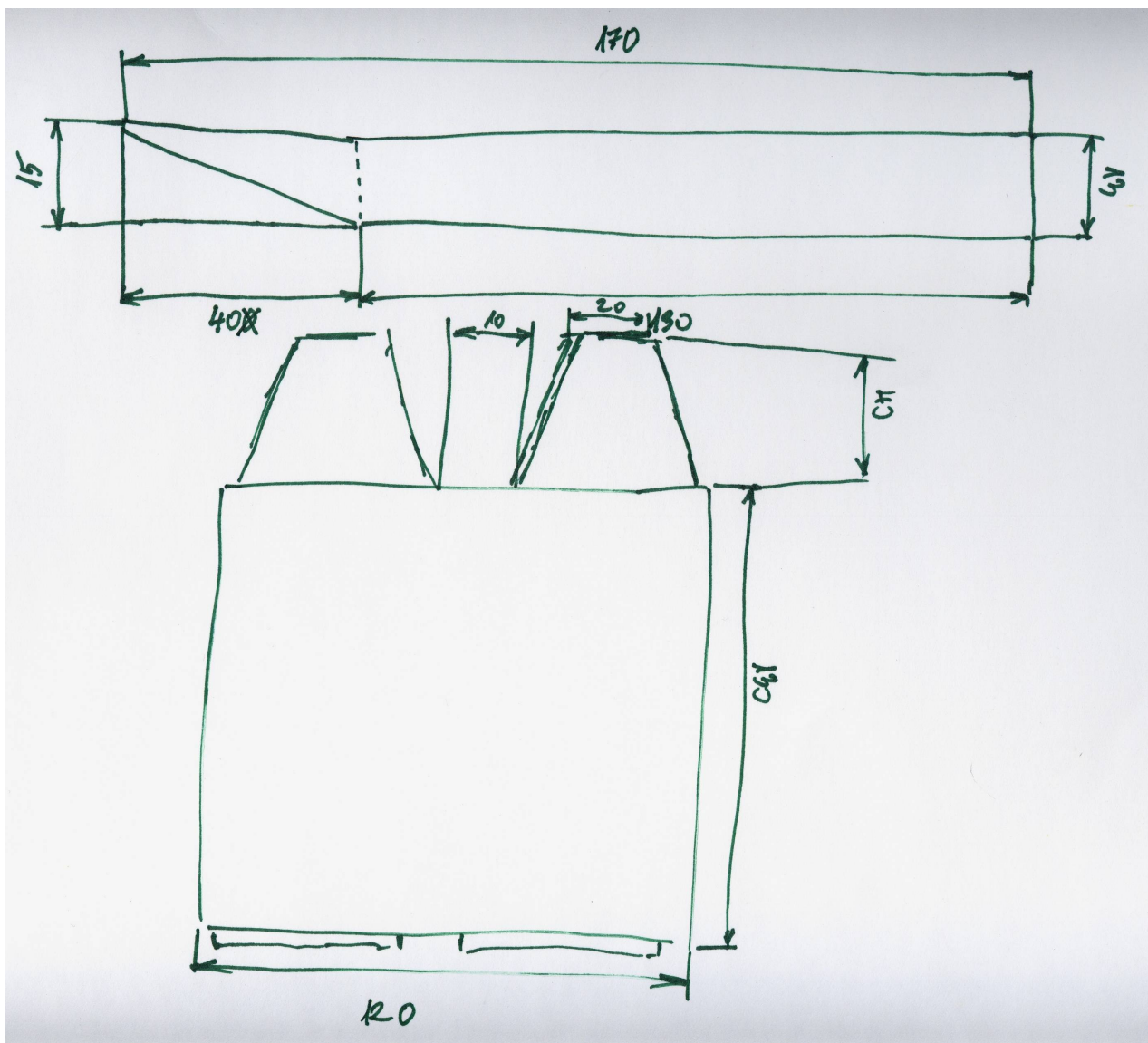
Priloge:

A Načrt makete broda

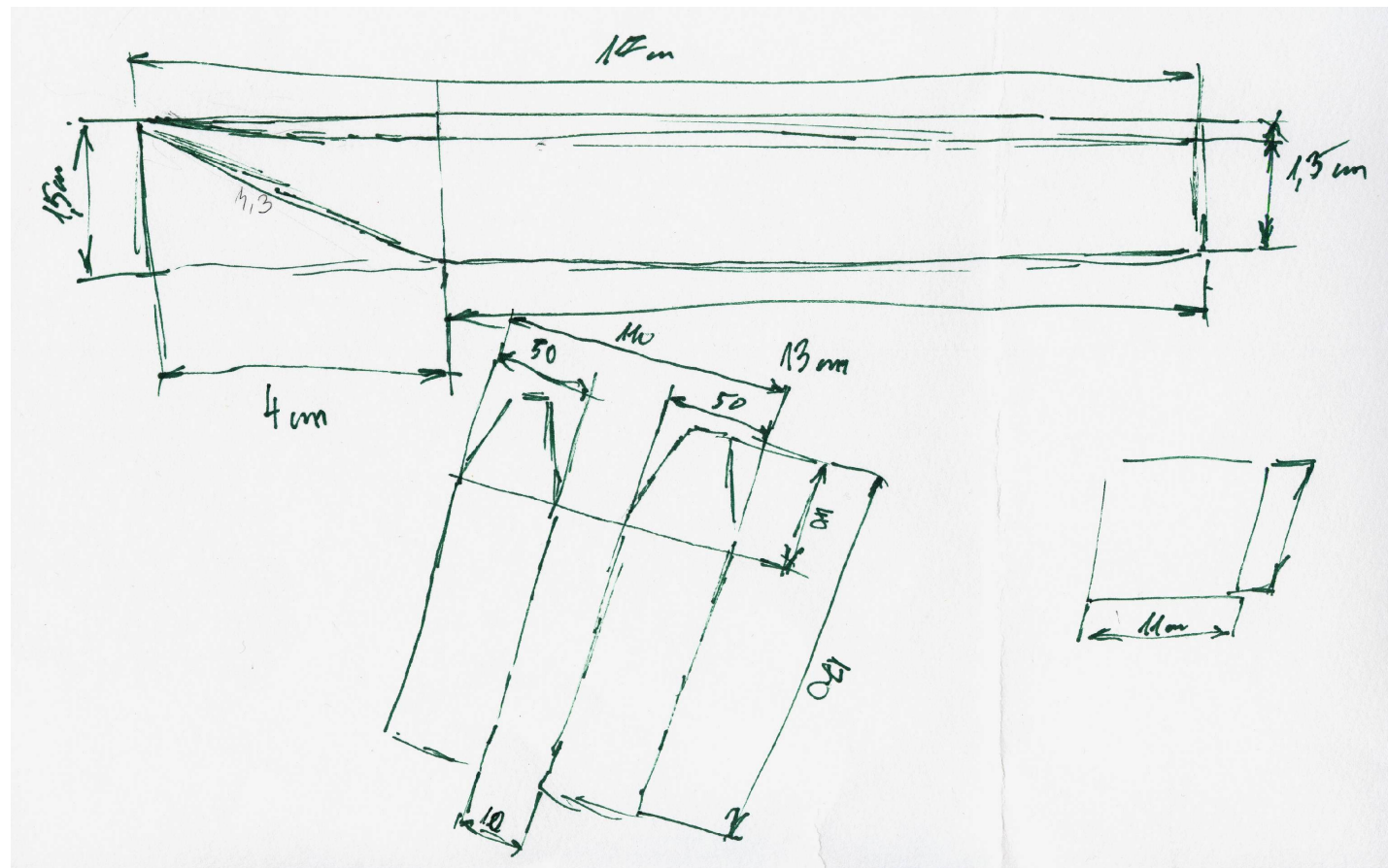
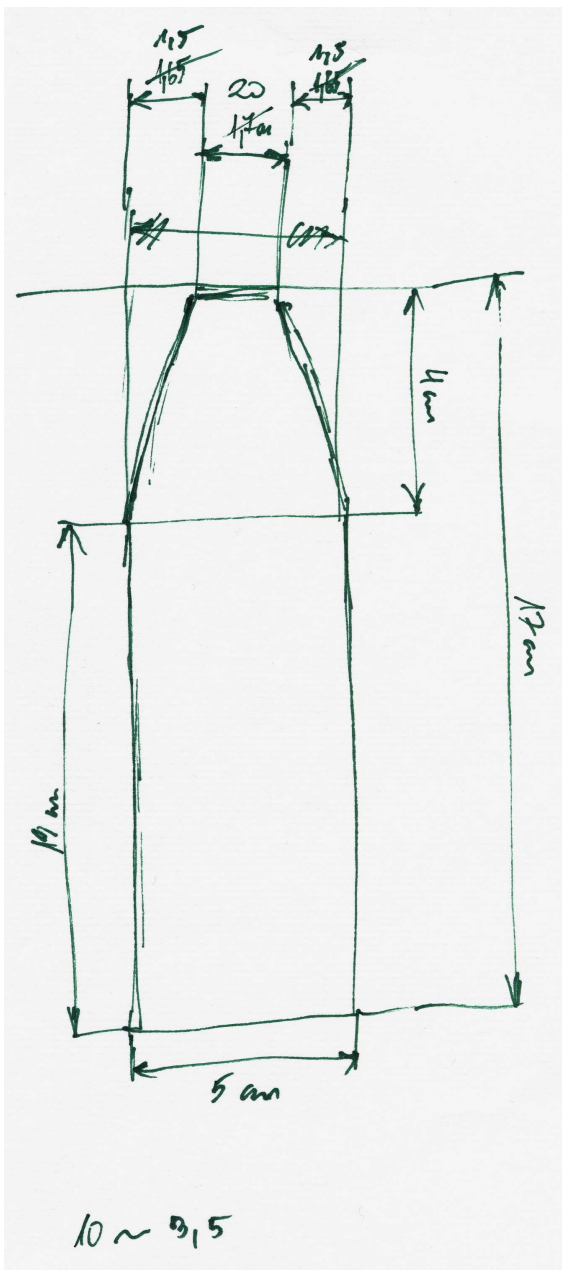
B Zloženska s kolesarsko in pešpotjo v slovenskem jeziku

C Zloženska s kolesarsko in pešpotjo v nemškem jeziku

Priloga A: Načrt makete broda

Priloga A: Načrt makete broda

Turistična ponudba:

- ① Okrepčevalnica Brod
gostinske usluge
- ② Gostišče Perner
gostinske usluge
- ③ Kmetija Sirk
*domače specialitete,
prodaja vina*
- ④ Bistro X
gostinske usluge

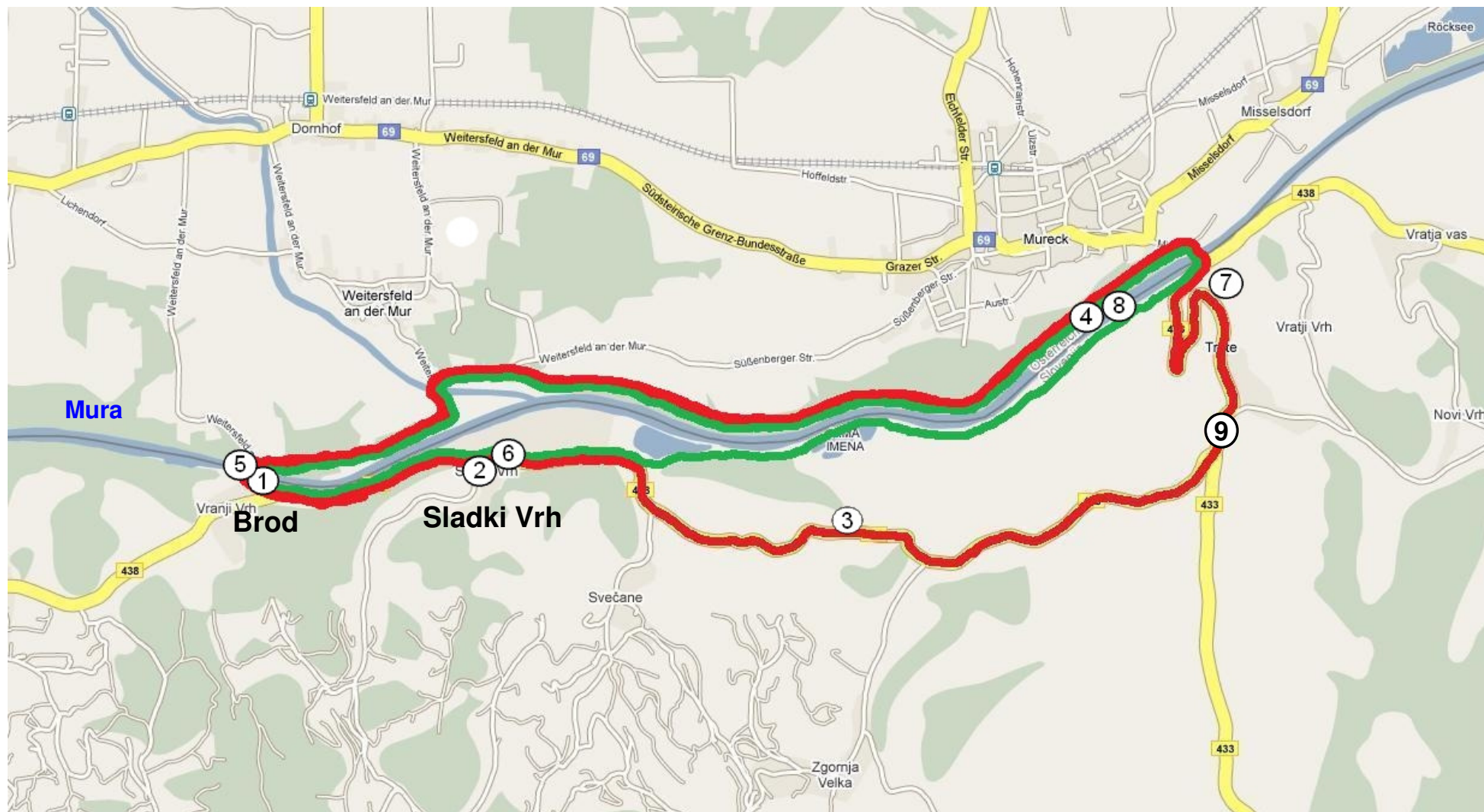
Znamenitosti ob poti:

- ⑤ Brod v Sladkem Vrhu
- ⑥ Muzejski papirni stroj
- ⑦ Cmureški grad
- ⑧ Mlin na Muri
- ⑨ Petkov mlin

Brod na Muri v Sladkem Vrhu

*Spodbujanje druženja in
zdravega načina življenja*

Legenda:

- Pešpot
- Kolesarska pot

Touristisches Angebot:

- ① Erfrischungsraum Brod
Gastdienst
- ② Gasthaus Perner
Gastdienst
- ③ Bauernhof Sirk
*Landesküchen Spezialitäten,
Weinverkauf*
- ④ Bistro X
Gastdienst

Merkzeichen:

- ⑤ Fährboot
- ⑥ Ausstellung Exponat
alte Papier Maschine
- ⑦ Mureck Schloss
- ⑧ Mühle an der Mur
- ⑨ Petek Mühle

Fährboot an der Mur in Sladki Vrh

*Es bringt Menschen zusammen
und hilft zum gesundes leben*

Legende:

- Fußweg
- Radweg